

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Egyes száma 15 kr.

Lapunk számára külföldi hirdetések elfogad: Bécében: Brauner J. G. Wächter könyvkereskedése. Op-pelik A. Hassenstein és Vogler. M. Frank-furtban: Molien Ottó Jaeger könyvkereskedése. Hamburgban: Haasenstein és Vogler. Páriban: Havasgy-nöksége. Berlinben: Goldberger A. T.

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ára egy évre 6 ft., fél évre 3 ft., három hónapra 1 ft. 80 kr. Szerkesztő és kiadóhivatal a piac-u-csai Csanak-házban.

Hirdetési díj: Négyhasábos petit sorért egyszeri hirdetésnél 5 kr., háromszorinál 4 kr., többszörinél vagy nagy terjedelmű hirdetésnél árszámítás.

A debreczeni állandó színház rövid története.

Sokat irtak mostanában fővárosi lapjaink állandó színházunk ügyében. Eme lapok között többen annyira érdekelve látszának lenni színházunk iránt, hogy ennek történetét, — semmi tekintettel a nyert adatok hitelességére, a forrás minőségére, — vázlatosan bár, — egymásután adni kezdek. Nem célunk e sorok által egyeseknek tömjént gyujtani, sem egyesek hálántékain netalán diszolgó babérleveleket megzsilálni, de a tények mikinti állásának felderítésével tartozunk a történeti igazságnak s tartozunk a jövő kornak.

A magyar alföld ez ősrégi városában, hol Thalia felkentjei évről-évre mindig szíves fogadtatásra számíthatának, néhány évtized előtt még, a czepléd- piacutza szegletén állott, semmi kényelmet nem nyújtott vargaszin s az utóbbi évtizedekben a bathyányiutczán levő szintén nem sok comforttal kínálózó magtár képezte a színművészet templomát.

Rég belátta Debreczen előjárósága s közönsége, hogy városunk izlésének és népességárányának a színházzá rögtönzött év táján lassankint kezdtek gondolkozni alkalmas helyiség emeléséről. Több tekintélyes színház tervrajzait kezdek az ügy iránt érdekeltek beszerezgetni. De az ügy még koránsem karoltatott föl nagy általánosságban azon hévvel, mint annak érdeme igénylende s évek során át szunnyadt az, mignem az egydőre elejtett ügy, több derék polgár erélyes sürgetése s egyszersmind lelkesedést ébresztő hírlapi czikkok folytán ismét szönyegre került. Egyelőre ideiglenes színház építhetősére kért és nyert városunk engedélyt; azonban mielőtt ennek alapja lerakott volna, kísérlet tetetett egy állandó színház építhetési engedélyének ki-essközlésére is és e célból a községtanács fölhívta Csorba János akkori polgármestert, hogy egy állandó színház építése ügyének álljon élére, igérvén, hogy annak előmozdítására erélyes közreműködését, akaratát s fáradságát nem vonandja meg.

Az engély a debreczeni nemzeti állandó színház építésére csakhamar ki is lön eszközölve, aképen, hogy miután a színház pénztráza az épülethez még koránsem elegendő, az azt tartalmazó 30,600 pft maradna tartaléktól az építés részvénykölcsonból teljesítették, mely kamataival együtt több év alatt leend a város által visszafizetendő.

Ugyanekkor színházépítési bizottmány alakult s lépések tetettek alkalmas hely kiszemelésére és megszerzésére. Azonban az építkezés megkezdésére gátló akadályul szolgált sokáig azon körülmény, mikép a kiszemelt alkalmas helyiségek csak tulajsgázt áron lehetendek az illető háztulajdonosoktól megvásárolhatók. Hosszas gondolkozás után elvégre a czeplédutca vége felé eső tres tér az utca közepén, fogadtatott el színház-helyiségül, mely, bár mibe sem került, de a központtól távolabb esvén, a többség ohajával, tetszésével épen nem találkozott.

Tervkészítésre Ybl pesti építész szöllítatott fel, ki is nem sokára beadá tervét, mely valóban gyönyörű és nagyszerű volt, de a költségvetés a 300,000 pftot is meghaladván, a sok pénzbe került tervrajz egyszerűen fölretetett, anélkül, hogy az, bizottmányilag tárgyalás alá vetetett volna.

Egy évig ismét állandó színházunk ügye, mignem 1860. év elején a minden szép és nemesért buzgó takarékpénztár s gőzmalomtársulat, — előbbi 400, emez pedig 500 afrtot ajánlván az építésre; egyszersmind felhívák az előjáróságot, hogy a színházépítésére nézve komolyabb lépéseket tegyen.

E két derék társulat lelkes fölhívása s szép ajánlata a pihenő ügynek újabb lendületet adott s az újból kiegészített s az építés technici vezetősége felhatalommal fölrüházott bizottmányi kélpvén a tevdönésére terelőre a községtanács minden hosszús fontolgatás nélkül 150,000 frtot ajánlott meg s helyiségül a czeplédutczán Semszöly telek 15,000 frton megvásároltatott. E helyiséghez a Komáromy-ház telekétől egy rész kapcsoltatván, a színház telkének utczára eső része 32 1/10 folyó ölet képezte — s ekkor a bizottmány, Ybl építész az új helyiséghez alakítandó tervek készítésére szöllítá föl, ki is ennek folytán két újabb tervvázlatot készítve, melyeknek egyike elfogadtatván, annak részletezése és költségvetésével őt a bizottmány újból megbizta.

E megállapodás után czélszerűnek vélő a bizottmány, — mivel a tervkészítésre esődöt nem hirdetetett — a felelősség elhárítása tekintetéből más építész is tervkészítésre fölszöllítani. Így hivta fel Skalnicsky építész, miről Ybl építész azon megjegyzéssel értesíté, hogy ne a bizottmány által már elfogadott gömbölyű homlokzatu, hanem a másik tervet részletezze. Mire Ybl ur határozottan nyilváníta, hogy a dolgok ily állásában semminemű tervet készíteni nem hajlandó s végkép visszalepott.

Skalnicsky ur több terve közül egy, némi módosítással elfogadtatott. Az elfogadott s később részletesen kidolgozott terv szerinti építés, Skalnicsky folytonos felügyelete alatt több ajánlóközö közül helybeli építómester Vecsey Imrere bizatott, ki is az épületnek 1862-dik évben fedél alá vételére és 1863-ik évi augusztus hóban tökéletesen elkészítésére kötelezte magát.

Az 1861-dik évi alkotmányos városi képviselőtestületnek jutott a szép hivatalás: e nemzeti intézet alapkövének letétele. 1861. aug. havában az építkezés megkezdetett s az, számos előgördülő jelentékeny akadály dacára szép sikerrel haladt előre, ugyannyira, mikép, még azon évben az összes faltömegek, alapjokból kiépítve, már három lábnyira álltak a földből. Ettől fogva azonban az alkotm. hatóság eléptével a színházépítési bizottmány, hatás- és működéséről leoszorítottván, az új hatóság és községtanács vette át a színház építésének gondjait. A színházépítési bizottmány működésének megszüntét koronként sajnosan panaszoja több oly lényeges hiány, melyeket elláthatni annak idejében a bizottmányunk csekély feladat leendett és melyeknek pótlása most már jelentékeny áldozatokba kerülne, részben pedig a lehetőségek sorába tartoznék.

Lassankint felemelkedett Thalia temploma, de az épület 1863-dik évi augusztus havában nem nyitathatott meg. Még jelenleg is a belfelszerelés ugyszólván teljesen hiányzik.

A színház anyagi fölszerelése ugyan minden eddigi akadály dacára is majd csak készen lesz; azonban elvitázhatlanul főszükség a megnyitás előtt oly bizottmány szervezése, mely a színház szellemi életének kívánt irányt adjon; mert ha a czél szem elől mindjárt eleinte eltévesztetik: a netaláni ferde intézkedéseket, később vajmi nehezen és sokára lehet ismét helyreütni, bármily hivatott és szakavatott bizottmány álljon is utóbb az ügy élére.

Házberadó-ügy.

Említve volt e lapokban annak idejében, hogy a 1863-dik évi okt. 20-kán egy polgári küldöttség folyamodványt nyújtott be legfelsőbb helyre, a városunkba 1858-dik évben behozott házberadó megszüntetése iránt. Ennek folytán a lakhelyiségek új összeírása rendeltetvén el, ez, az evégre helybeli házbirtokosok s pénzügyi hivatalnokokból kinevezett bizottmány által, három hónapi működés és a házaknak egyenkinti följárása és megvizsgálása után bevégeztetvén, ez összeírásnak a városi lakosságot nem csekély mérvben érdeklő eredménye következőkben pontosul:

Van városunkban, a külsővásárt és a városhoz közel levő épületeket, — u. m. a vasuti indóházat, gőzmalmot, kaszárnyákat stb. — beszámítva: 4019 ház, 129 emeletes és 3890 földszinti.

Egészen a tulajdonosok által használtatik: 1478 ház; egészen bérbé van adva 362 ház; részben bérbé adva részben a tulajdonosok használatában 2179 ház. Kizárólag a tulajdonosok által használtatik: 7545 szoba, 795 lakkamara, 1377 pince, 2795 raktár, 2770 istálló, 328 bolt s így összes helyiség: 15,619.

A magok a tulajdonosok által használt összes lakrészeknek, az 1850. évi okt. 30-kán kelt felsőbb rendelet alapján, összehasonlítás (parificatio) által megállapított bérjövödelme: 393,560 frt.

Bérbé van adva: 5411 szoba, 336 lakkamara, 535 istálló, 327 bolt, összes helyiség: 7306.

Ezen bérbé alatt összes helyiségek hasznobére: 263,850 forint.

Több van magok a tulajdonosok használatában 2134 szobával, 459 lakkamarával, 842 pinczével, 1958 raktárral, 2533 istállóval, 1 bolttal, — tehát 8313 összes helyiséggel.

Eszerint a háztulajdonosok által használt lakrészeknek összehasonlítás által megállapított bérjövödelme a bérbeadott helyiségeket 129,710 frttal mulja felül.

Esigy, tekintve a háztulajdonosok által használt lakhelyiségek tulajdonosait: bizton remélhetjük, hogy a fentebb említett rendelet 4-dik pontjának alapján, a polgárság által fölterjesztett kérvénynek kívánt sikere leend.

Debreczen 1865. márcz. 3.
Közl: Tamássy Károly,
az összeírásnál működött bizottmányunk egyik tagja.

Mutatvány

Gulácsy Imrerenek „Népszerű utmutatás az okszerdohánytermelésre” című gazdasági könyvéből)

I. A dohány meleg- s hidegágyai készítése.

Azon termelő, ki nagyobb területet szándékozik dohánynyal beültetni: nem mellőzheti a melegágyai készítését. A gyakorlat ugyan azt mutatja, hogy nagyobb termelést a május hava — igen gyakran — rövid időköz arra, hogy földjait beültethesse, mert vagy palántja (trá-szajna) nincsen, vagy az időjárás, fagy, főleg megátolja a jókori ültetés. Intézködnie kell tehát, hogy már apríli 20-25-ke körül kész palántja legyen; mit ha az idő enged, a nevezett hónapban el is ültetend. A trágyából készített, de csak gyékény, nád, vagy zsúppal (hadszura) tartott melegágyakban azonban ily jókor nem lehet még palántát előállítani, mivel az ily melegágyakban a tavaszi hideg, fagy, szél gátolja a palánta növeését s ekkor a termelő legnagyobb igyekezete mellett sem képes az ültetést megkezdeni. De más oldalról azért is nélkülözhetetlen az ávegablakkal tartott melegágy, mert a termelőndő dohány mennyiségére nagy befolyása van a jókori ültetésnek, miután csak a jókori ültetésről várhatunk biztossan második termést (I. XI. Cz.) Az ávegablakkal tartott melegágyban nevelt palánta által tehát 2-3 hét — jókori ültetés — nyer meg a gazda. Az ávegablakok után első helyet érdemelnek a papiros-takarók. Ha a termelő nem akar ávegablakokra költeni, készítsen vékony léczből kereteket (rá-makot) s ezeket a legvastagabb faj iróppapírossal rugasztassa be, a felragasztáshoz legjobb csizirt használni, mi ha megszáradt, a papírost mindkét oldalán jól be kell kenni olajjal. Az ily papiros-takarókat azonban a csizirt miatt rendszeren az egerek szökták körültrágni, azért az ily melegágyokba nehány egérfogót kell szórakni. Azonkívül e takarókat több ízben kell szellőztetni, valamint ha esővíz áll meg rajta, azt leönteni — a havat róla lesopreni.

E melegágyak marha, ló s juhtrágyából készíttetnek és pedig háromféleképen:

- 1) a felrakott trágyágyak vagy külön-külön párluzamoson felszenek egymás mellett, s közben járó-helyek hagyatnak (lásd I ábra) vagy:
- 2) azon léczig is, mi egyik s másik ágy közt rakatlan szöktől kihagyatni járó-helynek — szintén oly magosságra rakatik fel trágyával mint maga a melegágy, (I. 2 ábra) vagy:
- 3) a föld színe felett egy lábnyi magosságon kívül, minden trá-

*) Kéjelen munka, melyet hazánk legtekintélyesebb szaktérítai hitványok és iradalomunkban hiánypótlónak találtak, helybeli könyvtárod Telegdi K. Lajos bizottmányában a közel napokban már megjelent. Ára: 4 ft. 40 kr. Képnélküli kiadásban 1 ft. Amidőn e művet a gazdalközönség figyelmébe ajánljuk, egyszersmind jónak véltük ebből előleges ismertetésül e rövid mutatványt adni.
Szerk.

gya, a földbe van lerakva. (I. 3 ábra) Az első rendbeli melegágyak a legszokottabbak, talán azért, mert legkevesebb munkát igényelnek. A második s harmadik rendbeliek az ugynevezett bélelt és súlyosztott ágyak nem azért nincsenek gyakorlatban, hogy rosszabbak volnának az elsőnél: hanem azért, mivel a 2-dik kétaunyi trágyát, a 3-dik pedig legtöbb előleges munkát kíván.

Mindhárom rendbeli melegágyról föllek a melegség: mit tudva a 2-dik s 3-dik rendbelieknek kell szükségképen az elsőseget adnunk. E melegágyak bármelyikének készítésére is nem érejt, hanem friss szalmás trágyát kell használni. A gazdának azonban nem leendő mindenkor annyi friss szalmás trágyája, amennyit dohány-ágyai szükségének: megtanított a tapasztalás, hogy a gulya s jub-aklakból felászózott trágya száraz szalmával rétegenként vegyítve, szintén kívánt eredményhez vezetett.

Az ily szükségéből készített melegágy, mielőtt megföldeltek — ha az például három öl hosszú — mintegy husz, huszonöt veder vízzel leöntetik, de nem a vederből, hanem locsoló-kanna által, melyen a rostájának is rajta kell lenni, hogy a víz-mennyiség egyformán szivárogoz be mindenütt az ágyba. Magának a melegágyról — trágyáról — elkészítéséről, azt hiszem keveset kell szólnom, mert azt minden jóra való cseléd tudja: megemlítem mégis, hogy csak akkor lesz jó melegágyunk, ha a trágya egyforma száraz, nedves, hideg vagy meleg s egyformán tapostatik le az ágy minden részén. Általános hibája a melegágyaknak, hogy rendszeren a szélei leszűnyednek, — egy lefordított tekenőt képezz — vagy megfordítva a közepe horpad be. Mindkét esetben, a cseléd hibázott: mert az első esetben csak a közepét taposta meg, a második esetben pedig, sok száraz trágyát rakott az ágy közepére, míg a széleire tömörebbre rakta azt. — Mind két esetben, biztosan lehetünk, hogy ott, hol a víznek lefolyása van, palánták roppant sűrű lesz, mert a víz a magot a hajlásokba mossza. Sem a keskeny, sem a széles ágyak nem vezetnek célhoz: amazok hamar kihűlnek, emezek pedig a közepén többnyire kiégnek, és a gyomlálásnál a palánta-szedésnél bennök sok kárt szenvedünk.

Az ágyak szélességének 4' 6" kell lenni, 3' magossággal: mely elkészülvén — az időjárásról képest — 48-60 óráig áll gyékény, vagy zsúpp-takaró alatt. Ez időköz alatt a trágya leülepedik, s ott hol sűrűsödés látható, trágyával kipótolandó. Az ágyak rámai általában fenyő-deszkából — ritkábban faragott gerendákból — készítik: mely rámatatot, ott hol rajta az ávegablakok egymáshoz érnek, egy-egy koreasztó felszegezett léczzel szokás, a ki- vagy bedűléstől megóvni.

Ezen 1' magas keret (ráma) tetetik majdan a melegágyra, mely is 1' szélességű trágya-karimát, párkányt hogy kívülről.

Ugy a meleg- mint a hidegágyak helyisége, fekvésének megválasztásánál a föllek, hogy azok délnek eső szélmentes helyeken fektessenek.

Ugy a különálló, mint a bélelt melegágyak trágyamagossága nek is 5'-nak kell lenni. A súlyosztott ágyat — ha lehet még őszszel ki kell ünteni 2' mélységre (mert márcziusban a fagyok miatt, csak nagy bajjal, csakánnyal lehet még a földet ünti, ha csak eleve, jó meleg trágyát nem hordunk azon vonalra, hol az ágyakat ünteni akarjuk) ezen üregbe rakatik fel a trágya 3'-nyira, melyből 1' a földszíne fölé jut.

Az ágyak földszínehez a lehető legporhanyósabb a kövér tiszta földet kell választani, mentül kötöttebb a földelése, annál lassabban nő benne a palánta, mert a gyakori locsolás által a föld annyira megszokul, megkeményedik, hogy a palánta nem képes benne gyenge gyökereit szétterjesztetni, ez esetben a palánta nem kör-nakva, hanem lefelé nyúló hosszú egyes szálu gyökérrel bírnak. Ott ahol fekete homok nincs, erdei földet homokkal vegyített isapot ajánlok venni a melegágyak készítéséhez.

A melegágyak földeléseitől függ továbbá a palánta megmaradása, létele, s jóvága is. Legtöbb helyen mert árgul, sül, rothad el a palánta mert a földelés vékonyon s nem egyforma földréteggel volt teljesítve: amiót is itt-ott — kör-nakban — elkezd a palánta veszni.

Azért a melegágyakat 6" alól ne földeltessek, de úgy sem, mint az szokásban, gyakorlatban van, hogy t. i. az ágy közepét végig töltö-getik földdel, s azután egyengetik el (mert így a föld vastagságát senki sem láthatja s csak gondolatra lehet elgyonyagolni) hanem mindig az ágy szélén kell a földelést kezdni, s az orra megbízott egyszögű la-sankint haladjon a földelések az ágy hosszában. A földelés végsővel nem felesleges egy 4' hosszú léczdarabbal a földelést keresztben végig húzni, miután ezáltal kitárván hol van horpadás, azt még idejekorán el lehet igazítani. Ezután a 30'-os ágy apródonként megkezdhetik 4 veder vízzel, az ávegablakok vagy hadszura-takarók felrakatának: s a do-szka vagy farúny külső oldalán trágyával körtráknak.

Ily állapotban marad az ágy 4-6 napig, részint hogy a trágya első forrásga kifogydjön, részint hogy a földben létező gyom-magvak, gyökerek — a magvetés előtt kikeljenek, kihajtsanak s elpuasztítható-sanak.

A gyékénynyel, náddal, zsúppal letakart, — dohányos kifejésével a hadszurán melegágyai készítése, semmiben sem különbözik az ávegablakkal ellátott melegágyakétól, csakígy ezeket márczius 20-ig nem tanácsos elvetni a magot (a hadszurák közt legrosszabb a zsúppból készült, mert ezekben az egerek igen szerelnek tanyázni).

A hidegágyakat, szélmentes helyen, tavasszal a föld fagyá ki-mentével szokás felülni, s bevetni (ezekre semmi hadszura nem jön). De biztossab s hamarabb palántát adnak azon hidegágyak, melyek még őszszel felülnak s bevetetnek.

A hidegágyi palánta a legerősebb, ezekből 5/100-tól sem szárad el, bármind forrósegg érje is ültetés után.

Locsolásra legjobb a folyó-vagy tóvíz, s csak ha ez kéznél nincs, használjuk a kutvizet. A szikes vizetől a palánta levelei megföhrednek s szélei száradásnak indulnak, azért sok helyen érejt trágyát olvasztatnak fel a vízben s ezáltal igyekeznek, mennyire lehet, ártalmatlanná tenni a szikes vizet.

II. A dohánymagok meleg- s hidegágyban elvetése.

A dohány-melégágyakat száraz s csizirt maggal szokás bevetni. Kinek melegágya jó trágyából van készítve s nem késett el a me-legágy-készítéssel, bátran vetheti a száraz magot is: míg ellenben az időből s jó meleg trágyából kifogyott termelő — ha az ültetésnél el nem akar késmi — mulasztatlant csizirt magot veszen. A mag-csizirtatásnak 3 hévet módját ismerjük:

- 1) Zacsókba akasztja fel a kukás (dohányos) a kemencze torká-hoz s 10-12 napig langyon vízzel locsolgatja.
- 2) Zacsókba teszi a magot s a meleg gátajdombba ássa be s ottan

locsolgatja (hol leggyakrabban egy meleg éjen át megsul), mindkét eljárás mellett van s loss hány; — legbiztosabb s leggyorsabb csirázási mód azonban

3) ha egy fő zacskóba teszünk a magot s azt egy tányérba vagy csuporba — 30 fokú melegvízzel leöntjük — és 8 óra hosszáig meleg helyen hagyjuk benne ézni; ezután veszünk két tányér-törölközőt s azt bemártva egy forróvízes csuporba, kifacsarjuk s ebbe jól beledöngölgetjük a zacskót, ekkor meleg helyre, ágyba vagy ruha közé kell az helyezni; — 4—5 óra mulva ismétlődik a törölközők bemártása s a zacskót kevés langyos vízzel meg kell paráholni s mindenkor jól felrázni. Ha a mag érett s nem romlott meg: 4—5 nap alatt a kívánt csiráztatás sikerült.

Csirás magot ismét 3 félet vetnek:

1) Kinek ideje van s jó ágya, csak ki hagyja pattanni a magot; azaz mielőtt a magon apró kis fehér pontok láthatók, azonnal elveti; míg

2) az elkészett s gondatlan kukás fél, vagy 1/5-nyira hagyja csirázni a magot. Míg az első eljárás czélhoz vezet, a másik épen káros: mert a mag szétoldósságának, temérdek csira letörök. És kiáll jót, kivált hadzsúrás s hidegágyaknál, hogy szeles idő nem lesz? már pedig ezen gyenge csira szélben s hidegben mind elvész. Legbiztosabb ezért csak addig csiráztatni a magot, míg az 1/5 hüvelyk (mintegy gyufa-vastagság) hosszúságra nem nőtte ki magát.

Ritkán látni melegágyat, melyre az ember azt nem mondáná: „jaj de sűrű”, — s ez természetes. A köznép s így a dohányosok is azt mondják: „csak vetek bele elöget, hogy üresen ne maradjon”; mert nem tudják, hogy mennyi mag szükséges ahhoz, hogy a vetés se sűrű, se ritka ne legyen? A ritka melegágyi palánta üresen hagyja a földet — s a sűrű? kivált száraz, vagy szeles időszakban szintén üresen hagyja azt, mert a sűrűn állott palánta oly vékony, hosszú, gyenge, nyurga, fehér dereka, két kis levélből álló töveilen nyomorult növényke, mit a természetben használni nem lehet.

Három öl hosszú, három és fél láb széles hideg vagy melegágyba 8 öli gyűszűnyi száraz mag a megkívántató mennyiség.

Először a csirás mag kellő kifejlődését, minden három öl hosszú hideg vagy melegágyba szánt csirás maghoz vegyünk három itcze száraz homokot s keverjük fel vele jó a csirás magot. A meleg és hidegágyak földjét előbb jól felgereblyéve, minden három öl hosszúságra — két veder víz öntetik rájuk. Most jön a magvetés, melyet az ágy szélét kezdve, minden egy öle egyformán, egyegy itcze homokos magot kell elvetni. Tévesztett eljárás begereblyélni, mert ezáltal a mag összehuzatik s csomósan kél.

A bevetett mag betakarását gereblyével nem eszközölhetvén: legbiztosab s leghelyesb azt behinteni, vagyis porhanyós, kéz közt elmozdított régi érett trágyát, vagy ha ez nincs, erdei földet kell a vetett magra rostálva hullatni, de vigyázva nehogy ezen behintési réteg 1/5 hüvelykűl vastagabb legyen: mert ha túlságos vastag a behintés, a mag mind elvész alatta. A behintés után, az ágy felrejtve lapáttal leveretik s az üvegek vagy hadzsúrák felrakatnak az ágyakra, melyekről azokat ezután mindaddig míg a mag ki nem kél — mi rendszeren 4—6 nap alatt történni — le nem kell venni.

Sok helyen a behintést juhtrágyával — mely között a gumók is közt vannak — szokták végezni: próbáltam én is, de főleg látam másoknál, hogy kivánt eredményt nem adott: mivel ezen hulladék a gyenge palántát kigéjtö.

Az ágyak vetését s így a melegágyak rakását, készítését is úgy kell intézni, hogy azok minden héten — 3—4 napi időköz után — készíttessenek, azon arányban, amint azt a holdak száma kívánja: mert csak így lehet majdan az elültetést folytonosan, felakadás nélkül végbe vinni.

Amidőn az elvetett mag kikelt, azaz a felső földréteg megszámitathatlan zöld szemcséit perányisággal van elborítva: naponta elég egy ágyra, egy locsoló (öntöző-kanna) viz; sőt nedves időben, vagy hűvös hidegben, midőn az üveg fölé még hadzsúrát is kell tenni, három napban elég egyszer locsolni. Később napfény, melegség beállával, minden nap szükséges a melegágyakat locsolni, míg ismét később, a 4—5-ök héten naponta kétszer is kell locsolni s ekkor már két veder víz szükséges minden ágyra.

Sokan azt mondják: „locsolj meg jól az ágyakat,” s azt hiszik, valami jót csináltak. Pedig delogy jót. A legjobban vellet s kikelt ágyat is megsemmisíteli egy helytelen locsolás. Ha nagyon felemeli a locsolást teljesítőt cseléd a locsolót, a még keletlen magot takarójától fosztja meg; a kikelt mag levelet pedig beleveri s fölbe s úgy som-

misíti meg; ha visszont egyhelyt tartva a locsolót, vízsi végbe a locsolást, a víz egyhelyre fut össze s a gyenge palántát a víz megáll s azt megfuzasztja.

A locsolót az ágy felszine felett 8—10 hüvelyknél feljebb nem kell emelni s a locsolással nem kell ácsorogni, hanem át-átfutni az ágyat mindaddig, míg a szükséges vizmennyiség reája nincsen locsolva.

A locsolási idöszak alatt továbbá nem kell elfeledkezni a gyom irtásáról sem, mentül próbó a gyom, a kigyomlálásánál, annál kevesebb kárt teszünk a palántába.

Végre figyelni kell arra is, hogy a palánta gyors növeésre túlságos melegség által ne erőszakoltassék, ne treiboltassék, mert mint előbb is érintém, az olyan palánta nem lesz képes künn a szabad földben megélni. Azért az üveglakok, hadzsúrák ki s felpóczkolásait, levételét, vagyis a melegágyak szellőztetését a termelő különös figyelmébe s gondja alá ajánlom. Ha a palánta 4 hetes korában sárga, vagy itt-ott foltonkint vész, rothad; jele hogy vagy vékony volt a földelés, vagy nagyon meleg az ágy, vagy végre hogy sok vizet kapott. A száraz s mérsékelt légkörben felönlött palánta jobban kiállja az iltetést, mintsem amely nedves, melegség által el lett kényeztetve.

A melegágyak betegségeröl, azaz a palánta kivészéséröl kell még szólanom.

„Elrothadt, kipállott a palántom” mondja a közbeszéd. Vissza-utasítom a fentebb mondottakra e panaszkodót s meg fogja a hibát találni. Ezek az ugynevezett „önszülte” bajokon kívül, vannak még más ellenségei is a melegágyaknak: t. i. az ismeretes lófereg, (lötetü) a fekete fényes hátú bogár és a béka.

Midőn a palánta keljében van, vagy már a legszebben ki is kelt 2—3 hetes korában — egy szép reggel hűledevezve s boszankodással látja a termelő, hogy melegágya össze-vissza van turkálva és ahol ezen hivatalos vendégek gazdálkodnak aláássák söt el is rágják a palánta gyökérét, a palántának el kell vesznie. Legelőszörübb a feltört helyeket kézzel elegyengetni, lenyomkodni s azután meglocsolni. De ritkán vezet ez is eredményhez, mert másnap, sőt némelykor 5—6 órai időköz alatt ismétlik a férgek a turást. Sokan poharakat ásnak le az ágyak földelésibe, hogy ez éjjel mászkáló férgek belébulljanak: van ennek is sikere, de nagyon kevés. Ugy hallottam, hogy Szalmárban egy termelő a már kiültetett palántákat a rovarok dulása ellen, azáltal óvja meg, hogy a rufalvet — midőn virít, — levágván, — megzárítja az porrá-öri s ezen porból hirt minden palánta tövére egy evő-kalánnyal. Kisebb termelőél ez kihivhető. Én megelégedném, ha csak melegágyaimat tudnám is megmenteni e szerrel. Ez évben megkísérlem.

Az észlelt termelő e dulásokat látva, azon gondolatra jött, hogy talán a lótrágya szaga, melegsége vonja a férgeseket magához: ezért kiválólag marha s juhtrágyából készített ágyait. Nem ért semmit e próba sem; mert vagy nem volt fereg a lótrágyából készített ágyokban sem, vagy épen annyi fereg borítá el a próba-ágyakat is, mint amazokat. Miután a melegágyak délnek fekvő s szélmentes helyiséget szükségeslven, többnyire minden termelőél évről évre ugyanazon egy helyen vannak: ismét arra a gondolatra jött tehát a termelő, hogy e férgek tojásait bizonyosan e meleg helyekre rakják le s ez az oka elszaporodásuknak. Új helyekre rekták tehát a melegágyakat: az eredmény ismét nem volt kielégítő, lett legyen nedves, vagy száraz év, a fereg mégis sok kárt okozott.

A jelen évben azonban, egy véletlen eset, talán közelebb vitt a kérdés megoldásához. Ugyanis az atyám, melegágyait oly helyen készíttette, hol évek óta marha-állás volt: én ismét oly helyen rakattam azokat, hol két év óta szabaddani vertis hízaló volt. Egy szenvedélyes szomszéd termelő, melegágyait mind marhatrágyából készítetté — hanem a régi melegágy helyén. S íme ez évben mind az atyám, mind az én melegágyaim, mentek voltak a férgesektől, míg szomszédunk melegágyai mind feldulattak általok. Már most, vagy a szerés-trágya szagát nem kedveli a fereg? vagy a turás szalmával kiettek a sörtesek a férgeseket s fergőket vagy a szarvasmarha oly keményre tapodta a földet, hogy oda nem férhettek? vagy a felhozott okok közül melyik a való, meghatározni még most nem tudom, — a jövő majd megmutatja, — jelenben csak az ágyak megváltoztatását tartom szükségesnek.

Azon helyeket, melyeket a fereg nagyon megrongált, valamint a kipállottakat is, késsel fel kell piszkálni s csirás muggal bevetni.

Minden termelőnek tudnia kell, hogy beültetendő földje hány öl meleg- s hidegágyat kíván? Azonban szabályul kell tartani: miszerint inkább felesleges palántával rendelkezzék a termelő, mintsem hogy abban szükségét szorvedjen; szükséges tehát minden 1200 □ földhez 3° melegágy; de így kivételos időjárású években, mint egy pár év óta

jár — midőn egyegy darab földet háromszor, négyyszer kellett beültetni, 6° melegágy is alig volt elég. Szükséges továbbá — kivált kinek üvegablakos melegágya nincs — minden hold után 2° hidegágyat is készíteni.

Tudnia kell továbbá a termelőnek, hogy a mag elvetésétől számitva, hány hét mulva lesz kiültetésre kész palántája?

Felelet: a kellőleg csirázott meg üveglakos melegágyban hat hétre kiültethető palántát ad: a hadzsúrás melegágyakból ellenben csak hét-nyolcz hét mulva lehet iltetni; míg visszont — kivált jó időjárás mellett nyolcz hétre a hidegágyokban nevelt palántát is kiültethetjük.

Debreczeni hirmondó.

□ Kovács Ferencz jogtanár ur mult hétfőn délelőtt ig-tattatott be főtiszt. Balogh Péter ur által tanári hivatalába s tartá székfoglaló-beszédét a főiskola imatermében. Szép beszéde terjedelmesebb, hogyssem azt lapunk szük keretében kielégítőleg részletezhettök s annalfogva csupán annyit említettünk meg, hogy abból, tiszta, határozott körvonalban tüntek el azon alapelvek, melyeket egy — a mai kor színvonalára emelkedett jogtanárnak vezérfonalakul vennie s a tanításnál irányul kitűznie kell s melyek által mintegy ösztetét adá elé azon tudományoknak, miket tanítand. Beszédét végezvén a jogtanár ur, a főiskola esküdtéi járultak eléje s nyujták nekie üdvözlésük mellett, engedelmességük jeleül egyenkint jobbukat; majd főtiszt. superintendus ur szerencsét s meglegedést s tartós egészséget kívánván az új pályához, főiskolai igazgató tanár Veres László ur üdvözlé az új kártársat az összes tanárkar nevében, élénk s őszinte szavakban tolmácsolva azon örömet, melyet mindnyájuk érez, amidőn öt enzelmel kartársukul üdvözölhetik.

** Emlékkert-társulatunk jelen hol 9-kén tartá választm. ülést, melynek érdekes tárgyait képezék: 1.) Simonffy Sámuel és Oláh Károly kiküldött v. tag uraknak részletezett jelentése a Csokonai-szobor pénzei s e szobor ügyét érdeklő körülmények felöl. A szoborra eddig gyült pénzösszeg, — mely, részint a takarékpénztár részint a gözmalomtársulatnál s p. kaszinó elnökénél van elhelyezve — 1621 ft 61 kr-ra rug. Ezen többlet levő összegnek, — addig is, míg a szobor elkészítettnek — összesítését és a takarékpénztárba 6-os kamatra betételét annyival inkább ajánlván fönemlített kiküldött választ. tagok, mivel még nem remélhető, hogy nevezett szobor egy év alatt föllállíttassék: a választmány ama pénzeknek kamatoztatás végett összesítését eszközölhetése végett, a gözmalomhoz, polg. kaszinóhoz, s takarékpénztárhoz, átirat intézését határozta el. 2.) Társulati elnök Csanak József ur indítványozá, hogy miután a szobrok költség-mennyiségét illetőleg, a társulatnak magát jövele tájékoztatnia kell, szükséges lenne tudomást szereznit az illető művészekről, mintegy mennyibe kerülne a Csokonai és Melius szobra? — Választmány ez indítványt átalános helyesséssel fogadván, a szobrok költségei utáni tudakozódással, indítványozón kívül még Komlóssy Imre és Kis Sándor v. tag urak bizattak meg.

○ Hallomás után írjuk, hogy a nagytemplom nyugoti részénél a főiskola felé vezetö, — és sáros időben szintén járhatlan ut s az emlékkertek mellett utat kiburkoltatása legközelebb már munkálába vetetik. Amily örömmel jelezük e hírt, annyira sajnálnók, ha ez h i r l a p i k a s á v á vilnék; mert ideje elvégre, hogy városunk e főépületeinek, a vallás és tudományosság e hajlékainak környéke, mentül tisztábban tartassék s mentül könnyebben megközelíthető legyen.

□ Bakonyi István magyar daltársulata Peströl a közelebb napokban városunkba is eljö és Tornay vendéglőjében néhány dal- s szavalati előadást rendezend. A társulat, mint értesülénk, a következő személyekből áll: Szörényiné Julia asszony, Erdélyi Janka, Keleti Hermína, Lebányos Agnes kisasszonyok; továbbá Bakonyi István, Horváth György, V. Kovács József, Págyi Ferencz, Szücs Lajos, Virágh Gyula, Vincze János, Herdi Ferencz.

□ Állandó színházunk udvarának kertté alakítása körül még semminemű mozgalmat nem vettünk észre, pedig a fálltetés ideje már küszöbünkön s az előkészületek megtételével nem igen lehet késedelmezni, ha azt akarjuk, hogy a színház meg-

TÁRCZA.

Corday Sarolta és Marat.

Vagyonos nemes ember leánya volt Corday Sarolta; 25 éves volt, kitűnő szépséggel, mitvált lélekkel, midőn Marat meggyilkolását elhatározá, azt látván, hogy a kegyetlen szarnok halálával kedves hazájának szabadságot eszközöndi. Atyjától Caënbén, Angliában átköltözés ürügye alatt vált el s utazott Párisba; megérkezével több előadott bírságyban a legpontosabban járt el, miket elvégezvén, a Palais royalban minden küldő felindulás nélkül vásárolta meg a kést, melyet Marat szivbe szándékozott meríteni. A conventión, hírnépszerű közt akará est tenni nyilvánoson, de az ér visszautasítá. Levelet küldött most Marathoz, melyben Caënből fontos följelzést ígért küldöni; Marat hátfelnyelöndje azonban gyanuskodott s nem bocsátá be; este másik levelet kap Marat s másnap este 7 órakor ismét megjelen Sarolta, a gondvácsolód újra visszautasítja; Marat azonban, ki a szavóllást meghallá, bebocsátástni parancsolja. Marat épen fűrdőben állt, midőn Sarolta belépett; a kád mellett székre ül s egymással a Caënbén levő képviselőkröl beszélgetett; vörvagyó ürömmel jegyzi föl Marat azok novoit a fűrdőkád mellett futirészön s írja meg az elfogatósi parancsot. „Mics ez az ok sorsa?” — kérdi Sarolta. — „Lázadók ök,” — viszonk Marat — „ki a vörpudon fogják megkapni jutalmukat.” — „Vedd el hát a magadé!” — szól Sarolta — s markolatig düfö kését a szarnok mellébe. A kiáltásra becsődült háziak közt menekülhetet volna Sarolta, a zavart fülhasználnva; de ő nyugodtan marad, meglegedve sikerült munkájával; nyugalmommal engedé magát az örök kezdés adatni. Marat halálával imádó még nagyobb lelkesedésbe jüttek bálványuk iránt, ki, (nem olva szemjárt a aseptembri vér) folytonosan 100,000 véros fül után vágyott. Hullája Dávid festő által szinpadhoz álló állásba helyezve, halála pillanatát ábrázolá a serecszerek egyházaiban s a Cordelierek körjében temettetett el. Mellaszobra a conventión a Brutus mellé helyezettett s csakhanhar nevesek Páris, de minden város és falu főpiaczn ön állott Marat emlékszobra, mint ki a szabadság vértanuja lett; a házak és templomok előtt fölött a boldogságos szűs s királyok helyébe Marat szobra tetetett.

Corday Sarolta a forradalmi tribunnál elé vezetettvén, azon kérdésre, mi volt ezdija Marat meggyilkolásával? nyugalmommal válaszolá, hogy azáltal hazájának nyugalomát akarta visszaadni. „Héged fel-tette magában e szándékot?” kérdé az önlök. — „Azon nap, melyen a nép képviselői elfogattak; — s mert tudtam, hogy megrontja Franciaországot; igen; — tevé hozzá emelkedett hangon — „megültem egy embert, hogy azszereket montsek meg; — meggyilkoltam egy gonosz, hogy ártatlannok szabadsátsk fül; leszurtam egy vadállatot, hogy hazámnak nyugodalmat szerzhossek; küztársaság iránt ru-

jongtam a forradalom előtt és soha sem hiányzott nálam az erélyesség.” „Meggondolta-e tettének következményét?” „Igen s ha majd egykor a nép megtör tévedéseiből, tapasztalati fogja a szerencsét, hogy egy vészporó szarnoktól megszabadult.”

A legnemesebb tartással lépett Sarolta 1793. Julius 17-kén halálos utjára, este 7 órakor. A hozzá küldött papot elutasítá magától. A nyaktölt rendszerint körülülzönd dühös asszonyok sértogoldásra csak szánó mosolylyal válaszolt. A néköttömög nagy része tiszletteljosen vette le kalapját, amint elhaladt élötte; mások tapsoltak s nem lehetett tudni, ha vajlon halált, vagy sikerült tettet illeték-e azok. Sarolta mindvégig erős maradt; csak midőn a bakó lészár a deszkához köté s nyakkendőjét levevé, futotta át arezt a szálcs pir, mely még akkor is megmaradt areznál, midőn fejt a bakó a népnök megmutattá; e nember üdösztr areznál csupá a levögött fül, mi még az elvadt tömegnek is sok volt s areznos nyilvánítá rozslalást, ughy hogy a jakobinusok jónak látták ezért a bakót megbüntetni. — Lucás Adam egy ábrándos német annyira meg volt hatva Sarolta szépsége s hősi-s os magaviseletét által, hogy röla egy iratot nyomatott ki, mely azon ajándlattal végzőndött, hogy a hős leányunk emlékszólop emeltessek így fölirattal: „Nagyobb Brutus ná.” Azonnal tömlözbe vitték s néhány hó mulva a nyaktölt vetett véget ábrándjainak.

Corday Sarolta bár hasznot nem hozott tette által, kortársai dénk részvétét érdemelte ki s bár rajongó küztársasági, még a királypártiaktól is mint hősnök dicsöittetett.

Színház.

Márc. 4. Zöldy Miklós jutalomjátékai: „Pedig még csak diploma s nincs.” Társadalmi vígjáték 4 felvonásban; írta Oláh Károly. — Mielőtt a mű alapeseményét közelebbi alkalmom olvasóinkkal röviden megismertetnök, elöve is megjegyezzük, hogy a vígjáték becsés nem a modern francia vígjátékok párhuzamba tétel mellett ídölendjük meg, hanem mint erkölcsi és iránymüvel, melynek egyszerűsége fölönnyere válik a sima, gördülékény s erőteljes nyelvezet, mely azon ávonul. Egyes füstölés is szépen sikerültök; így különös dicsöerrettel kell kiemelnünk a régi korból ránk is átmáradt korteskedés talál szinkekkel festett, élöthöz rajzolt. Ártott e vígjátékunk azonban, hogy — mikint később tudomásunkra jutott — szinészelnk veres krétája, a darab megörvidítésében a kifejezésés igazolására s a darab megörthetőségére nézve akadályozólag — nem kis mértékben közremüködött. A szereplők közt felémeltetünk: Bihari (Gyula), Kovács (Gábor), Székely (Julia), Foltényi (Vig Dávid) és jutalmazott Zöldy (Báro Hidasai), ki iránti elismerését a szépségünk közönség felkeltéséttapásban s töbzörös kihívásban nyilvánítá. És méltán; mert ha von Reszler társulatának tagjai között valaki, ki a méltánylatot teljes mérvén és jogosan megérdemli: ugy bizonyára Zöldy az. A mű általában tetszett s szerző két ízben is zejós kihívásban részestett.

Márc. 5. Fűrdy utasólótti vendéglátókat: „Szokott katonák.” Népszínmű 3 felv. Szilgietti öhatóság népszínműve még mindig a közönség kedvence darabjai közt tartozik s az este is toll házat csinált, mirendez azonban t. vendégnek is sokat tett, ki gyönyörű népdalival s kifogástalan játékkal újra elbájolá közönségünket. Bihari (Gróf Mont) jól játszott, mintszintén Zöldy is, ki Völgyi orrodost tanulmánygyal személyesíté. Foltényi, szamánya ut, hogy szerepében könnyed tisztult s töbz fűrdözés kiváltatnék, eléggé jó Lajos volt. Zöldy né (Korpádine) a comicumot öltözésben kívánta előtanulni, mid meg magában nem elég arra, hogy e jól rejtott szerepből előre való alakot terem. Foltényiné (Camilla) játékaiban határá a modorsó szavalt sok helyen gyengité. Tímarné (Julia) igyekszetett tanulni, hiba azonban, hogy a vendég mávést, szorakozottsága miatt egy helyen csaknem zavarta hozá. Kineh szerepében elismerést érdemelt meg F. Vilmos (Pista), kik csak az alkalom hiányzik, hogy a comicum terén nagyobb előhaladást teheszen.

Márc. 7. Fűrdy jutalomjátékai: „Közpisztoly.” Eredeti népszínmű 3 szakaszban. Írta Szilgietti. Azok, kik közönségünket hideg közönyösöggel vádolják, ezáltal meggyőzöndöztetnek, hogy a valódi érdem nálunk mindig méltánylásra talál. A színház ezuttal minden zugában megtelt s derek mávéstök, ki a nemzeti színház még most is hiszéken vullhatna magúának, bizonyára kedvesen fog visszamenlékezni azon közönségre, mely öt elismerésnek minden jelével, tapsal, kihívással, koszorúkkal, jutalommal. Amily öröndetes látványt nyujtott a toll színház, ep oly leverölög hatott ránk azon vetkességel határos hanyagság és készültetés, mely ez este szinpodunkon uralkodott. Többé — kevésbbé mégis elismerést érdemelnek: Székely Rózsa (Lenke), Zöldy (Várihy), Székely (Bájkerti), Kovács József (Piros Pista). Foltényiné kedv nélkül játszott, kik szerepével nem látszék meglegedve lenni; pedig, nem a szerep emeli a valódi mávést, de a mávést a szerep. Felőrvány Angliból valóságos karrikaturát csinált; már maga öltözte olyan volt, milyben mivel társznd köreben megjelen bármily kifalási borbélynek is illelten, nem szabad. F. Vilmos (Stuczli) szintén tulzolt. Sajnos, hogy a comicumot nálunk sokan még most is a csörgősapka hordozásában, órfantorgatásban, esetlen járásban hangkietésben, töbz eféle kátsözésekben keretik. Nem hozhatjuk említené nélkül azonban Visszráditi, ki ha tehetségét edé: tanulni szorgalommal párosítja, egyike leendő társulat leghasználhatóbb tagjainak. A történelmi kardal, nem tudjuk a zenekar-, vagy a szereplők hanyagsága miatt-e, tökéletesen összemert. Mindkét részről nagyobb szorgalom kívánánk.

Márc. 9. Népelőadásul: „Dobó Katicza.” Történelmi népszínmű 4 felv. Tóth Kálmánól. Átalános készültetés, melynek nyomul fájdalom még elöbbi rendü szinészelnk is felfedezhetök voltak. A kardalok újra boszantólag gyöngök. A karzat és emelet meglehetősen telve, a földszint és páholyok üresen.

Márc. 12. Foltényiné jutalomjátékai: „Nem szabad a királylyal tréfálni.” Vígjáték 3 felv. Írta Kovács Pál.

nyitása idejére ne a kietlen pusztá udvaron, hanem kies, zöldelő facsoportozaton s díszlő virággyakon gyönyörködjék a szem. Ohajandó tehát, hogy minél előbb bizassék meg valamely szakértő kertész azon udvar kertét alakításának legott munkabevételére. Cél szerű lenne azonban ezt megelőzőleg a színház előtt álló apró lomkamarkát lerontani, hogy az udvar csinosítása elé mentül kevesebb akadály álljon s egyszerűsége, hogy a kerítés lerakását is ez utabeső épületecskének hátráltassák.

* A hajdankor általánosan kedvelt vigjátéka „Bolondokháza Bécsben, vagy árendás vadkomény“ Koczubetól, ismét színpadra hozatik. Hallomásunk szerint, közkedvelt színészünk Kovács József, ki 1825. év óta a debreczeni színpadokon mindenkor szorgalmával s kitűnő játékaival szerzék meg a közönséget és méltánylást, f. hó 18-kán előadandó jutalomjátékul választá azt. Meg vagyunk győződve, miszerint egy a mulattató jeles színdarab, mint a szorgalmáról ismeretes színművész, élvezetes estét szerzendnek számunkra.

□ Az adriai biztosítótársulat debreczeni főügynökségének kezelését e hó elején Berger Henrik vette át.

(Beküldetett) „Fenn az erdő, nincsen kas!“ E régi magyar példabeszéd nagyon ráillik utcáinkra. Van szépen kikövezett utcánk és térünk, hol kényelmesen s száraz lábbal járhatunk s örvendezhetünk az újabb haladás felett; de alig megyünk bámerre 78 — 80 lépésnyire e kövezetekeken tul, már kedvetlenül tapasztaljuk, hogy nemcsak elromladozott faburkolatok közti — sárral telt mély gödrökbe süpped a járó-kelő, hanem, ha a burkolatról letérni s az utca valamelyik oldalára átmenni szándékozunk, bosszuszedi észre, hogy a pár év előtti burkolatjavítás alkalmával felszedett deszka-átjártatok még ezideig sincsenek lerakva s így nem marad egyéb teendője, mint vagy vízszatérni 3 — 400 lépésnyire, hol sár nélkül átkelhet, vagy ha sürgős teendői ezt nem engedik, a gázló madarak szerepét egész elszántással ragadni meg s átkelni a pocsolyán minden tétovázás nélkül. A közköznaloknak teszünk eleget, midőn azon ohajtásnak adunk hangot, vajha mentül előbb komoly intézkedés tétetnék, mind a tökéletesen megromlott burkolatok kijavítására, mind pedig a közlekedésre mulatlanul megkivántató átjártatok elkészítésére nézve.

Több debreczeni polgár.

Meghaltak: Márcz. 4. Pflau. Özv. Kiss Istvánné Szilágyi Éva 72 éves. Szendrői István f. József 6 napos. Vargau. Kiss Istvánné Kabbai Zsuzsánna 72 éves. Szathmári Józsefné Birinyi Zsuzsánna 26 éves. Hatvanu. Sipos Jánosné Szilasi Mária 62 éves. 7. Hatvanu. Tóth Mihály f. György 1 1/4 éves. Szabó József 78 éves. Czeglédu. Horváth István 1. Juliánna 7/12 éves. Faraktár. Lente Mihályné Imre Erzsébet 29 éves. Csapó. Szabó Józsefné Tóth Juliánna 53 éves. Pflau. Erdei János 64 éves. 8. Hatvanu. Nemes Mihály f. Antal 17 éves. Pflau. Erdődi Ferencz 60 éves. Özv. Burai Mihályné Szabó Erzsébet 85 éves. Burai Mihály 1. Juliánna 5 hetes. Csapó. Kónya Sándor f. László 10 hetes. 9. Vargau. Konez István l. Zsuzsánna 11 napos. Pflau. Kiss János l. Juliánna 7/12 éves.

Vidék.

** Nagyváradról e hó 8-káról írja r. levelezőnk: — „Mult hó 21-kére térek vissza, amidőn először is legszebb hálnak egyikét ohajtom megemlíteni. Ez a jogász-bál volt. Nagyváradon 12 év óta jogász-bál nem volt s némi tekintetben ez is okozta ama szép pártolást s még szebb közönséget, melyben e bál résztvett. A teremben két zenekar működött s a legfinyesebb világítás láthatott azon igen szép és drága nő öltözékeket, melyeket nem sajnáltak hölgyeink egy est áldozatára kitenni. Különösen kitűntek a nők közül: a Németh testvérpár, Veiterszicz Iréne, Pallay Etelka, Mezey Róza, Szily Sarolta, b. Szepessy Karolin, Szekerák Augustina, Nagy Hermin, Baróthy, Acsmány, Nagy, és Bige nővérek s a szép Bakacs-Mezey Vilma. — E bál után két álarozos táncvizigalmunk is volt, de mindkettő gyöngén ütött ki. — Városunkban igen szép alkalom nyílt volna a gáz-világítás behozatalára, de sajnos, nem vala kivihető; pedig a vállalkozó feltételei igen kedvezők valának, amennyiben a várostól egy fillér előleget nem kívánt. — Jelenleg a szinkörben egy művelő társulat tart nagyszerű előadásokat, Sobotta és Sidioly igazgatása alatt; a közönség igen nagy pártolással részesei; az első két előadás alkalmával a szinkör egészen megtelt. A társulat, — hogy az előleges hirdetés szavaival fejezzem ki magamat, — áll 24 ember és 20 lóbol. E cirkus teszünk a nagyváradinak, azonban mégis sokan sajnáltak föl: „Ah Lucial Ah Norma! he kár, hogy templomokban nem a szép áriák, hanem lö-dübörgés és ostor-pattogás hangzik.“

** Pozsonyban a lóversenyek az itlén april 28- és 30-kán tartatunk meg.

Bihar 1865, febr. 24.

As ellenkező viszonyok egymás elleni működése észlelhető mindenütt a természetben. Különösen az ember tünik ki e sajátságokkal. A jónak élvezete rossza hullítja, — a rossznak érzése pedig a jóra serkenti az embert. Nálunk is égt hosszú év multán, amidőn t. i. az urbéri szabályozás megtörtént — egy lly lésége estendőnek érzése s a természet fegyver hatalomnak személtése kellett, hogy beamerjük tespedésünket a életre ábradni iparkodjunk. Gázdálkodás munkásságunk azon águ, mely — helyzetünkkel fogva — egyedül pénzforrásunk, ugymint: a szőlészet, hajdani magasságából mindig alább és alább szállott, — több oknál fogva, amelyeket e lap hosszabbján már elmondtam és ismételnem nem akarok. E jelentékeny okok egyike volt a hegyi rend nem léte, vagyis elenyészte; másika: fa- és szőlőiskolánk hiánya. Ez az elsőnek csak következménye volt, minthogy a facsemeték s általában a gyümölcsfák hiányában minden tulajdonos úgy mentette magát, hogy az hasztalan erőkölés lenne, miután hegyi rend nem léteben elveszne az a hegyről, mind.

Bihar községének tehát világi és egyházi előjárósága minden-élőt a f. hó elején — egy a kornak és szokásoknak megfelelő helyi rendszabályokat szerkesztett, melyben mindenféle lehető kihágás megjelöltetett, körülíratott; büntetésre, valamint annak módja megállapított. Ezen hogyi rend helyi örökösére, a notaláni kihágások megbüntetésére, illetőleg az egész helyi rendszabály feletti eljárásra s végrehajtásra önálló hegybíróság választott, elnökkel s 6 tanácsnokkal; kik, bárha községi esküdt cizmával és tulajdonokkal bírnak is, — de nőt hogyi tanács, eljárásairól csak is a megyei, illetőleg szokaszabályokból hivatalhoz teszik jelentéseiket; a községi előjáróságot legfeljebb segítőknek nyújtása végett keresvén meg.

Az 1858-ik évben megtörtént urbéri szabályozás folytán mind a protestáns, mind a kath. egyház 2—2 hold földet nyert fa-iskolának, vagy epreskertnek. De úgy jártunk vele mint akinek lovest igen, — de kalandat nem adnak. Éltlen maradtunk eddig mellette. A tisztelettel említett előjáróságok tehát most kalandat is készítették a következő módon.

A köz-legelőből a község szélén 1000 □ ol földet kizakítottak s fa-iskolának körülrakított. Ez községi határozat folytán történt s erről okirat is szerkesztetett, mely ezen kis földrészeknek, mint községi közös fa-iskolának örökös életét biztosította. Ugyanazon községi határozat — jelen ajándékozás tudatában ama 4 hold preskerttel egy rendelkezett, hogy az 4 évig szolgáljon ezen általános fa-iskola szükségét fedező jövedelmforrásul. Négy év után pedig mindenik 2 hold mezejt vissza egyházhoz, ugy, — hogy mivel az ujonnan alakított fa-iskola

előállításához, további fenntartásához a két egyház tanítóinak személyes befolyása, működése, már a tanítvány-gyermekekre való jövedelő tekintetnél fogva is megkivántatik, — ezen földek jövedelmének felét ök élvezték, másik fele pedig az iskolák szükségének fedezésére fordították. Ehez képest — minthogy ezen fa-iskola feletti felügyelet és intézkedés is ama hegyi tanács kezébe tétellett, ez az érintett 4 hold cizmzetes epreskertet kender-földnek apró részekre felosztva évenként fizetendő 40 a frton kiadta baszonberbe és mindjárt megszerzett 4000 darab vad csemetét a javából óltások előállításá végett. Használó mód tervezetük egy általános és közös iskola életbeléptetésére is. Tehát mégis csak elődeglünk napunkint.

Irodalom.

** Az „Erdészeti Lapok“ idei II-dik füzetének tartalma: A sarjerdő. — Az erdők befolyása a klímára. — Erdődy Adolf válasza. — Van-e a villamosságnak a növényéletre befolyása. — Az orsz. gazdasági egyesület erdészeti szakosztályának működése. — Különfélék. — Beoltott cirbholya-fenyő. — A faiskolák egy új ellensége. — Adatok Magyarország faszükségének kérdéséhez.

** Dal mad y Győző, Szász Béla, Tolnay Lajos és többen, Zilahy Károly tehetséges fiatal írónk hátrahagyott műveit szándékoznak kiadni. A két kötetből álló gyűjtemény első köteté költeményeket s beszéyleket tartalmaz, — a második, uti-rajzait, széptani értekezéseit, bírálatait sib. foglalja magában a mintegy 30 ivre terjedő két kötetnek előfiz. ára 2 frt, mely Eggenberger könyvkereskedésébe (Pest, Ferencz tere 5. sz.) intézendő. A mű, május elején okvetlenül megjelen.

** A Bécsben székelő legfelsőbb hatóság engedélye lehetővé tette, hogy a „Csatári Ottó uti emlék lapjai“ ucsokára megjeljenek.

NYILTTÉR. *)

Több oldalról megkerestetve levén aziránt, hogy Spitzer Károly állítólagos orvos és sebész tudor, szülész, szemorvos és a bási (talán bécsi) közkórház volt másodorvosa stb. s majd hadház-városi helyettes orvos és „in resanitate (bizonyosan toll- vagy sajtóhiba) referens“ urnak a „Hortobágy“ 1-ső és 6-dik számaiban megjelent egészségügyi feltűnő közleményeire illetékes véleményemet nyilatvánitám; — amelyben alólírott a mult év október haváig Hadház városban rendes főorvosi minőségben működtem és mint ilyen — minden beköltöző egészségügyi személyekről, még a gyógykontárok, charlatanok, markschreierekről stb. is hivatalos tudomást szerezni tartoztam; a Sp. K. urról mint auguszt. elejétől a városi lakosoknál gyógygyakorlatot kereső egyéniségről szerzett hiteles tudomás alapján, — nem örömmel ugyan, de — az igazság és tanulság kedvéért, következő észrevételeimet vagyok bátor illő kiméltetel és lehető rövidséggel megtenni:

1-ször, Sp. K. ur jogtalanul cizmezé magát sebésztudornak, mert a sebésztudorságból oklevele — diplomája — nincsen.

2-ször, szülész és szemorvos annyiban lehet, amennyiben a szülészetet és szemészetet hallgatta, mint azt minden orvosnövendéknek hallgatni kötelezése; de külön szemészmesteri oklevelet előmutatni nem tudott.

3-ször, Sp. K. ur nem a bási vagy bécsi közkórházban volt másodorvos, hanem a gumpendorfi fiók-kórházban, mint „Secundar arzt zweiter classe“ nyert első alkalmazást.

4-ször, Sp. K. ur 1864 júliushó végéle lön a bécsi vasut-igazgatóságtól, a hadházi állomásra és vonalra vasuti orvosnak kinevezve. Tehát Sp. K. urnak ezen megillető valódi cizmet kellett volna az aláírásnál használnia, megemlékezve arról, hogy az idegen tollakkal kérékedő sajtót már az Aesop madarai is megtépták.

Sp. K. urnak „propria laus“ büzdö egyhő önkényos állítványait, u m a közönségnek teljes megelégedését, az orvosi helyettesítést, a kedvező egészség ügyét, a sok beteg kezelését és csak két halálózást — két hó alatt — stb. kellő értékre leszállítani, nem feladatunk. Foleljenek azokra a Hort. 3-ik sz. nyillevélén kívül, a halottvizsgáló orvos jegyzetét, a felkíszi hivatalnál levő anyukönyveket írt halottak rovatai s az orvosi segélyt más helyütt keresők nyilatkozatai stb. „Schreien hilft nichts, That sachen beweisen!“ — Kelt Szikszón 1865, március 15. Katona Gejza tr. Hadház városi s hajdukercületi volt főorvos.

*) E rovatban közlöttekért csupán a sajtóhatóság irányában felelős a szerkesztőség.

Meghívás.

A debreczeni „István“ gőzmalomtársulat részvényesei a folyó 1865. évi márcziushó 26-dik napján d. u. 10 órakor a helybéli polg. kaszinóegylet nagy terében (czeglédutca, Kovácsház) tartandó tisztújító közgyűlésre meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: 1.) Választmányi jelentés az 1864. évi szeptember 26-ka óta történtekről. 2.) Igazgatói jelentés az 1864. év második feléről; ennek folytán az 1864. évi osztalék meghatározása. 3.) Ügyvéd jelentése a társulat perel állásáról. 4.) Műtani vezető jelentése az 1864. év második feléről. 5.) Elnök és öt választmányi tag választása.

Kelt Debreczenben az „István“ gőzmalomtársulat választmányának 1865. márczius 7-kén tartott üléséből.

Vincze Viktor m. k. jegyző. Komlóssy Imre m. k. elnök.

Terménytár.

Debreczen. Márcz. 11. (Heti üzleti-szemle.) Az e heti gabundzlet lanyhább volt a mult hetinél; az olcsóbbra tett árak sem voltak képesek a forgalmat előmozdítani; a behozatal a rossz utak miatt csekély volt. Az árak következők: tiszta buza 2 frt — 2 frt 50 kr. roza 1 frt 5 — 10 kr. árpa 1 frt. kukorica 1 frt 20 — 35 kr. H.

Debreczen. Márcz. 7. (Kicsinyben.) Tiszta buza 2 frt 10 kr. kétszeres 1 frt 60 kr. roza 1 frt 20 kr. árpa 1 frt 95 kr. kukorica 1 frt 25 kr. zab — frt 85 kr. köles 1 frt 40 kr. Egy mássa szalonna 25 frt. széna 1 frt 15 kr. szalma — frt 40 kr. 1 font szalonna 20 kr. disznóhús 10 kr. marhahús 18 kr. 50 kr. 1 ltezo disznóhús 40 kr. Baromvásr. Egy pár jarmos Okár 180 frt. egy pár vágó tehén 98 frt. negyedfu tinó párja 110 frt. harmadfu tinó párja 90 frt. rugott borjú párja 70 frt. igás ló párja 50 frt. sertés párja 31 frt. juh párja 13 frt.

Bemihályfalva. A márcz. 9-én tartott heti vásárban a termények s elelmi cikkek ára következő volt: Tiszta-buza-mérfője 3 frt 40 kr. kétszeres 1 frt 70 kr. roza 1 frt 20 kr. tengeri 1 frt 20 kr. árpa 1 frt — kr. zab — frt 80 kr. búkköny — frt — kr. lednek — frt — kr. köles 1 frt 80 kr. kása vékaja 2frt 50 kr. passuly 1 frt 80 kr.

kendermag — frt — kr. kolompér vékaja — kr. lenese itezése 5 kr. borso 7 kr. zsir — kr. olaj 24 kr. szalonna mássája 29 frt. szalonna fontja 36 kr. sertésbús 16 kr. marhahús 11 kr. hizott liba 2 frt 40 kr. sovány 1 frt 60 kr. tojás darabja 1 kr. (V.)

Gyula. Márcz. 3. — Buza 3 frt — kr. kétszeres 1 frt 60 kr. roza 1 frt 20 kr. árpa 1 frt — kr. zab 1 frt 10 kr. tengeri 1 frt — kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 24 frt. széna 1 frt 40 kr. szalma — frt 83 kr. 1 font marhahús 14 kr. (D. F.)

Margitta. Márcz. 3. — Tiszta buza 2 frt 20 kr. kétszeres 1 frt 20 kr. roza 1 frt — kr. árpa 1 frt — kr. zab — frt 70 kr. tengeri 1 frt 20 kr. 1 mássa szalonna 24 frt. 1 font marhahús 11 kr. (H. J.)

Nagyvárad. Febr. 28. — T. buza 2 frt 20 kr. kétszeres 1 frt 40 kr. roza 1 frt — kr. árpa 1 frt 5 kr. zab — frt 70 kr. tengeri 1 frt 13 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna — frt. széna — frt — kr. 1 font marhahús 16 kr.

Nyiregyháza. Márcz. 6. — A mai napon tartott országos vásárunk igen népen és a barom vásár igen nagy volt, ugyszinte a gabona piac is, eladni szándékozók igen sokan jelentektek, de vevők a pénz szűke miatt minél kevesebben. A gabonaművekből ami kevés elkölt azokról következő árakat jegyezhetem: tiszta buza: 2 frt 20—40 kr. kétszeres 1 frt 40—50 kr. roza 1 frt 10—15 kr. árpa 90 kr—1 frt. zab 75—80 kr. tengeri 80 kr—1 frt 15 kr. köles 1 frt 20—30 kr. kása 2 frt 60—80 kr. passuly 3 frt—20 kr. (K. B.)

Pécska. Márcz. 4. Tiszta buza 2 frt 25 kr. kétszeres 1 frt 90 kr. roza 1 frt 10 kr. árpa — frt 80 kr. kukorica — frt 85 kr. zab — frt 80 kr. köles — frt — kr. Egy mássa szalonna 34 frt. széna 1 frt 15 kr. marhahús 12 kr. (K.)

Bécsi bürse árfolyama.

Márczius.	6.	7.	8.	9.	10.	
5%-os Metalliques	100 frt.	71.70.	71.90.	71.80.	71.90.	71.70.
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	78.65.	78.75.	78.70.	78.65.	78.65.
1860 sors. kölcsön	100 frt.	93.15.	93.30.	93.30.	93.15.	93.45.
Hitelintézet részvényei		184.	183.30.	183.30.	183.60.	184.30.
Bankrészevények		804.—.	800.—.	800.—.	801.—.	802.—.
Londoni váltók		112.40.	112.50.	112.50.	112.40.	112.35.
Estát	100 frt.	111.—.	110.85.	110.50.	110.50.	110.35.
Arany	1 db.	5.31.	5.31.	5.32.	5.31 1/2.	5.30.

MENETREND
a tiszavidéki vaspályán, 1864. Deczember 1-jétől kezdve, további rendelésig.

	óra	percek	naprés		
			este	reggel	
I. Bécs és Pestről Kassára felé.	Bécs	ind.	8	—	este
	Pest	"	6	25	regg.
	Czegléd	"	9	27	"
	Szolnok	"	10	27	"
	Pásp.-Ladány	"	1	26	délü.
	Debreczen	"	3	—	"
	Nyiregyháza	"	4	28	"
	Tokaj	"	5	25	este
	Miskolcz	"	7	29	"
	Kassa	érk.	10	34	"
II. Bécs és Pestről Nagyvárad felé.	Bécs	ind.	8	—	este
	Pest	"	6	25	reggel
	Czegléd	"	9	27	"
	Pásp.-Ladány	"	1	56	délután
	B.-Ujfalu	"	3	13	"
	Nagyvárad	érk.	4	18	"
III. Bécs és Pestről Aradra felé.	Bécs	ind.	8	—	este
	Pest	"	6	25	reggel
	Czegléd	"	9	27	"
	Szolnok	"	11	9	"
	Mező-Tur	"	12	39	délután
	Csanba	"	2	56	"
	Arad	érk.	5	—	"
IV. Kassáról Pest és Bécs felé.	Kassa	ind.	5	—	regg.
	Miskolcz	"	7	59	"
	Tokaj	"	9	35	"
	Nyiregyháza	"	10	34	"
	Debreczen	"	12	19	délü.
	Pásp.-Ladány	"	1	45	délü.
	Szolnok	"	4	44	"
	Czegléd	érk.	5	41	este
	Pest	"	8	37	"
	Bécs	"	0	—	regg.
V. Nagyváradról Pest és Bécs felé.	Nagyvárad	ind.	10	0	délü.
	B.-Ujfalu	"	11	34	"
	Pásp.-Ladány	érk.	12	48	délután
	Czegléd	"	5	41	este
	Pest	"	8	37	"
	Bécs	"	0	—	reggel
VI. Aradról Pest és Bécs felé.	Arad	ind.	10	10	délü.
	Csanba	"	12	14	délü.
	Mező-Tur	"	2	22	délután
	Szolnok	"	4	23	"
	Czegléd	érk.	5	23	este
	Pest	"	8	37	"
	Bécs	"	0	—	reggel

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.
A debreczeni vásároknál Czegléd és Dohreczen között, a cs. k. szab. osztrák állami-vasutársaság személyvonatból csakúgy, a személyvonatok mindkét irányban naponként kétszer fognak közlekedni, miről annak idejében részletes tudósítás fog közö tetetni.

A vasúthoz csatlakozó posta-kocsi menetrendje.
Arad—Szécheny, ind. Aradról naponként este 7 órakor. — Érke. Aradra naponként reggel 8 ó, 35 perczkor (az utolsó korlátlan fölvetéle mellett).
Nagyvárad—Kölköcs, ind. Nagyváradról naponként este 8 ó, 30 perczkor. — Érke. Nagyváradra naponként reggel 8 ó, 40 perczkor. (7—8 óra fölvetéle mellett).
Nyiregyháza—Berettyósz. ind. Nyiregyhádról naponként reggel 7 órakor. — Érke. Nyiregyháza naponként este 8 órakor. (1 óra fölvetéle mellett).
Nyiregyháza—Szatmár, ind. Nyiregyhádról vasárnap, szerda és csütörtök este 8 ó. — Érke. Nyiregyháza hétfő, szerda és szombat reggel 8 órakor. (3 óra fölvetéle mellett).
Nyiregyháza—Nagybánya, ind. Nyiregyhádról hétfő, kedd, csütörtök és szombat este 8 ó. — Érke. Nyiregyháza vasárnap, szerda, csütörtök és péntek reggel 8 órakor. (3 óra fölvetéle mellett).
Tokaj—S. A. Ujfalu, ind. Tokajból naponként este 7 órakor. — Érke. Tokajba naponként reggel 4 ó, 30 perczkor. (1 óra fölvetéle mellett).
Miskolcz—Bécs, ind. Miskolczról naponként reggel 8 órakor. — Érke. Miskolczra naponként este 8 órakor. (1 óra fölvetéle mellett).
Kassa—Ladány, ind. Kassáról naponként délut 12 órakor. — Érke. Kassára naponként délut 13 ó, 10 perczkor. (1 óra fölvetéle mellett).
Kassa—Przemysl, ind. Kassáról szerda és szombat délután 8 órakor. — Érke. Kassára hétfő és péntek délután 10 órakor. (3 óra fölvetéle mellett).
Kassa—Munkács—Berettyó, ind. Kassáról naponként délut 12 ó, 30 perczkor. — Érke. Kassára naponként délut 12 ó, 30 perczkor. (1 óra fölvetéle mellett).
Kassa—Tisz. ind. Kassáról hétfő reggel 8 órakor. — Érke. Kassára pénteken reggel 10 órakor. (3 óra fölvetéle mellett).

As igazgatóság.

H I R D E T M É N Y E K.

92dik ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	11	frt.	80	kr
B. ugyanaz apró	11	"	80	"
C. dara középszerű	9	"	80	"
O. királyliszt	11	"	80	"
1. lángliszt	9	"	80	"
2. montliszt	8	"	80	"
3. szemlyelisz	8	"	80	"
4. fehérszemliszt 1-ső rendű	6	"	20	"
5. ugyanaz 2-dik	4	"	40	"
6. barnakenyerliszt	3	"	80	"
Kétszerliszt	3	"	80	"
Rozsliszt 1-ső rendű	4	"	60	"
Rozsliszt 2-dik rendű	2	frt.	40	kr.
00. árpakása	10	"	80	"
0. árpakása	9	"	80	"
1. árpakása	7	"	80	"
2. árpakása	6	"	80	"
3. árpakása	3	"	60	"
4. árpakása	3	"	80	"
Árpaliszt	1	"	80	"
Berze	1	"	80	"
Lábliszt 1-ső rendű	2	"	20	"
" 2-ik	1	"	20	"
Korpa	1	"	70	"
Buzanj	1	"	50	"

Minden száért 1 frt. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a szákot, az elvettől számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazárja.

Debreczen 1865. Márcz. 5.

Magán-árverési hirdetmény.

A debreczeni ref. collegium tulajdonához tartozó 346-dik számú ház alatt egy tágas bolt, hozzá tartozó két szobával, pünkösdtől kezdve 3 évre magán árverés útján bére adatik.

Erre a béren kívánók f. évi márczius 25-kára délután 3 órakor a collegium épületébe a pénztári hivatalba meghívattak.

Bővebben értekezhetni Ivány Károly collegium-gazda ural hivatalos szobájában.

Debreczen 1865. márczius 7.

Tóth Antal
collegium ügyvédje.

1-2

500 hold

kötő telej birtok; a debreczeni határban, a h. szoboztat vasút-állomástól 1 órányira, alkalmas gazdasági-épületekkel, malommal, kényelmes urakkal, angol-gyümölcsösökkel és zöldes kerttel 3 vagy 6 évre igen kedvező feltételek mellett hasznosbérbe adandó. — Bővebb értesítés szóval vagy levél által nyerhető Debreczenben Ösv. Riekl Antalné osztonyosnő, Piacz 1828. sz. n. 4-6

Hirdetmény.

Alólírttól Nyíregyházán a könyvkiadóhoz tartozó mindennemű millizek, ezek között egy kereskedő próba — értékben 200 frt — szabad kézből jutányos áron eladóvá tették. — Bővebb felvilágosítást nyerhetni a tárgyban Ösv. Czuczak Mátyásné-nál Nyíregyházán, ki az eladást teljesíti. 3-3

P. Hirdetmény.

Néhal Sifli Krassóbet asszony hagyatékához tartozó arany ezüst neműek, ruhák és egyéb ingóságok, az örökgyógyónak ezenantantozán 2264. szám alatti házában f. évi márczius 14-kén reggeltől 9 órakor tartandó nyilvános árverésen el fognak adni. — Kolt Debreczenben a városi törvényszéknek mint gyámhatóságnak 1865. évi febr. 22-kén tartott üléséből. 3-3

Szabó József m. k. jegyző,

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1865. évi márcz. hó 3. n. 2414. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Steiner Károly ur a több felperes részére Balázs Vándor helybeli kereskedő mint alperestől lefoglalt fűszeres bolti eszközök a szerelvények nevezett alperes helybeli piacuzsán boltjában, folyó évi márczius 16. napján d. e. 9 órakor folytatódó tartandó nyilvános árverés útján, készpénzfizetés mellett el fognak adni. — Mire a venni kívánók meghívattak. — Debreczen 1865. márczius 9. — A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó. 1-1

ECZET 1³/₄ krajczáron itczéjét
ECZETLÉL 4¹/₂ „ nagyban

mindkettőt legjobban, tiszta és hatóságilag vizsgált minőségben ajánl

2-3

az első debreczeni eczetlelgyár
Széchenyiteuzán 1771. sz. a.

Kiadó: a debreczeni szindgyegylet.

A f. évi ápril 1-jén leendő hitelsorsjegyek húzása alkalmával a 200,000 frt-nyi főnyeremény, 4 frt értékű igérvényvel megnyerhető, Debreczenben

Katz Jakabnál.

(Iroda: Jéger-ház, a „Fehérló“-val szemben.)

Eladó ház Debreczenben.

A debreczeni tímár-társulat tulajdonához tartozó vargautca 2130. szám alatti ház s 25 hold és 530 ööl külső földje, önkintes magán árverés útján f. évi márczius 25-kán s szükség esetére ápril 20-kán d. u. 3 órakor a helyszínen el fog adni.

Kikiáltási ár 15,000 arfr; bántapénz 1000 arfr. A közelebbi feltételek társulati elnök Ágoston Jánosnál Péterfián 861. sz. a. előre is megtekinthetők. Debreczen 1865. febr. 24. 2-3

Árverési hirdetés.

A Nagy Bálint és neje Kiss Zsuzsanna csődömegűkhöz tartozó s 3000 arfra becsült péterfia ut-szai 744 szám alatti ház és külső földje, ugyszintén a 800 arfra becsült s pajtával és edényekkel ellátott sexta-kerti 4 kapa szőlő, 1865. évi márczius 18-án szükség esetében ápril 19-én és pedig a ház, délelőtt 9 órakor a szőlő pedig délután 2 órakor, a helyszínen nyilvános árverésen el fognak adni. — Az árverési feltételek alólírt tömeggyűdönknél és választmányi tag Kovács Sándor ügyvéd ural megtekinthetők — Debreczenben 1865. február 14-én. 3-3

Imre Gábor m. k. ügyvéd.

Árverési hirdetmény.

1865. sz. a. Tanács végzés folytán, — a nagy-erdei végstéren levő s ölekre rakott tüzi-nyárfák, gajjak és göröcs fák, továbbá az ugyanoitt levő tölgyfa szél deszkák f. év és hó 15-kén kinn a helyszínen, nyilvános árverés útján, — kész fizetés teljesítésének feltétele alatt elfognak adni. Debreczen 1865. Márczius 9-kén.

Városi tanács.

Epen most érkeztek meg s kaphatók a legújtanos b áron

Márton László diszmtü-kereskedésében a legújabb divatu

férfi-nyakkendők

és angol — feszes és lehajtható — férfing-gallérok nagy választékban. 3-3

Igérvények

az ápril 1-jén húzandó

Hitelintézeti sorsjegyekre.

Főnyereménye: 200,000, 40,000 frt, 20,000 frt, 10,000 frt, 2-szer 5000, 3-szor 2000 és 6-szor 1000 frt stb.

Ily sorsjegyek, igérvények, havonkénti részletfizetésre is kaphatók.

Évenként 38 huzására

valamennyi Ausztriában létező és magán-sorsjegyeknek, egy bádem 35 frtos jogy hozzáadásával.

Évnyegyedenként esupán 4 forint lefizetése mellett játszhatat.

A társaság 20 részvevőből áll, kik mindegyike az első részlet lefizetése után az összes sorsjegyek megnevezését tartalmazó részvényjegyet kap, mely sorsjegyek nyoreményéből az őt illető részt megkapja

Évnyegyede 25 részletnek — részletenként 4 frtjával számítva — lefizetése után a társasulajdon megszűnik; a sorsjegyek árkeletszerileg eladotnak és a bejövendő pénz 20 egyenlő részre osztatik fel.

Azon körülménnyel fogva, miszerint az összes sorsjegynemek ártolyama jelenleg igen alacson és néhány év alatt legalább is előbbeni ártolyamait kellend elérni, majdnem bizonyossággal fellehető, hogy az ezen játéktársaságokban részvétel, melyvel 228 huzás van egybekötve, a legrosszabb esetben is csak csekély; egynehány forintba kerülhet.

Salzmann B.

divatkereskedése, a főpiaczen.

Biztosítási értesítés.

Az alólírt országos főügynökség ezennel tisztelettel jelenti, hogy az eddig „Aron Manó és Társa“ cég által képviselt debreczeni főügynökséget folyó évi márcziushó elsőjével ottani lakos Berger Henrik urra átruházta s egyidejűleg bátor a t. cz. közönséget tisztelettel felhívni, hogy az újonnan szervezett főügynökség kerületéhez tartozó biztosítási ügyeket hozzá intézni sziveskedjenek. Pest 1865. márcziushó 3-kén.

A Riunione adriatica di Sicurta országos főügynöksége Pesten: Galgóczy. Konn.

A pesti országos főügynökségnek fentebbi értesítésére vonatkozólag van szerencsém köztudomásra juttatni, hogy folyó évi márcziushó elsőjével, a több mint

12 millió biztosítéki alappal bíró

„RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“ ádriai biztosító-társulatnak „debreczeni főügynöksége“

vezetését átvettém.

Ajánlom tehát ezennel a t. cz. közönség részére a következő biztosítások eszközését:

a) lakházak- és gazdasági épületek, gyárak, butorok, szabadban vagy fedél alatt levő gabna-készleteknek tűzkár elleni biztosítását;
b) vizen, vagy szárazon szállítandó tárgyaknak szállítási-veszély elleni biztosítását.
c) szántóföld, vagy réti termények jégkár elleni biztosítását;
d) biztosítást az ember-életére; a biztosítottnak vagy még életében, vagy elhalása esetére annak örökösei részére fizetendő tőkék, járadékok, vagy nyugdíjak biztosítását, és feladatomból tűztem ki, megbízóim irányában tisztes és szilárd eljárás által, a hazánkban szerzte ismert, jöhételi s ezentul általán képviselendő intézet hírnevét fentartani és igazolni.

Debreczen 1865. márcziushó 4-kén.

Berger Henrik.

2-5

(Főügynökségi iroda: Széchenyiteuca 1810. sz. a.)

Hirdetmény.

Mult 1864-dik évi augusztus havában a hirlapokban közzétett hirdetmények által a közönség figyelemzette lón ama visszaélésekre, melyeket jogosítlan ügynökök, kik magukat mint a szabadalmazott általános osztrák földhitelintézet bizományosai adják ki, — elkövetnek; mindamellett ismétlődnek ezen nemű ügynökök elleni panaszok és felszólalások, — különösen azon zsarolások ellen, melyeket a földnépe irányában vétkesen üznek.

A szabadalmazott általános ausztriai földhitelintézet, ezen panaszok folytán kényszerítve van, köztudomásra hozni, hogy jövőre csak oly folyamodványokat fogad el, melyek vagy személyesen a felek által, vagy oly törvényesen hitelesített meghatalmazással igazolt képviselők által, kik ellen kifogás fön nem forog, nyujtatnak be, vagy ha ezek a földhitelintézetnek fülhatalmazott jogképviselői által sajátkezűleg ellenjegyeztenek. Ily jogképviselők pedig a következők:

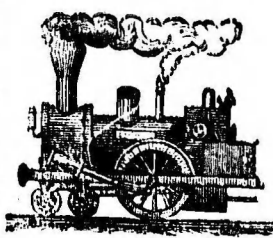
Babics István Heves- Szolnokmegyére, lakik Egerben.
Barthos Tivadar Zemplénmegyére, lakik S. A. Ujhelyben.
Béke Albert Györmegyére, lakik Győrött.
Bérczy Lajos Nógrádmegyére, lakik B. Gyarmaton.
Boros Sándor Aradmegyére, lakik Aradon.
Buzna Lajos Nyitra megyére, lakik Érsekújvárott.
Kubinszky Lajos Biharmegyére, lakik Nagyváradon.
Makay Sándor Krassómegyére, lakik Lugoson.
Markovics János Heves- Szolnokmegyére, lakik Hevesen.
Mártonffy Károly Bács- Bodrogyemgyére, lakik Zomborban.
Dr. Samarjay Károly Pozsonymegyére, lakik Pozsonyban.
Sinkay János Torontálmegyére, lakik Nagy-Becskereken.
Solti Károly Csongrádmegyére, lakik H. M. Váscsárdon.
Dr. Sontagh Kálmán Pest- Pilis- Soltmegyére, lakik Pesten.
Paczolay Sándor Hont- és Barsmegyére, lakik Deménden.

1-1

A cs. kir. szabadalmazott általános osztrák földhitelintézet.

Gyümölcsfa-, növény- és boreladás.

Klauzál Gábor kistényi kertjében tenyészített s eladóvá tett gyümölcs-fák és egyéb növényekre, az eredeti árszabályban foglalt választék szerint, megrendeléseket elfogad és a lehető legpontosabban fogantatott Pászert János fűszerkereskedő Debreczenben, — ugyanott Kosztká János és társai éremelléki bortermelők bizományi ártárában többféle éremelléki, továbbá mőnesi, szegszárdi, tokai, villányi, stb. vörös, fehér és szuborokat hamisítatlan minőségben, palackokban jutányos áron kaphatni. 2-5

728. szám.

Cs. kir. szabad.
osztrák államvasut-társaság.
Cs. k. kizár. szab. Ferdinánd császár éjszakai vaspálya.

E folyó év márczius 10-dik napjától kezdve a 15. 14. 13 és 10-dik számú külön árszabályok némely módosításokkal ismét hatályba fognak lépni és a Bécsben, Minoritátéren 4-dik szám alatt székelő forgalmi és kereskedelmi központi igazgatóságnál, valamint a társasági vonalak nagyobb állomásain és a Bécsben, Pesten és Brünnben létező társasági szállító-irodáknban kívánság szerint ingyen kiszolgáltatni.

Tábla-üvegraktár.

Az alólírt üvegyár tudatja a tisztelt közönséggel, miszerint

Berger Henrik urnál Debreczenben

(Széchenyiteuzán 1810. sz. a.)

egy tábla-üvegraktárt felállított, ahol mindennemű tábla-üveg nagyban, legjutányosabb határozott gyári áron kapható.

2-5

Liebig János és társa
tekete-ördői üvegyára.

Felölös szerkesztő: Sárváry Elek.